

> Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Kosten en moeite van diabetes

Jaar 2026

Aanslagnummer

3,9 - 7,8 (Gezonde glucosewaarden)

Dagtekening

21 april 2026

Deze aanslag is voorlopig

Deze aanslag is gebaseerd op een schatting van de kosten die een persoon met diabetes maakt, omdat diegene de pech heeft deze ziekte te hebben. Met deze aanslag willen wij u, als lid van de Tweede Kamer, inzicht geven in de kosten en moeite waarmee mensen met diabetes geconfronteerd worden. U kunt aan deze voorlopige aanslag geen rechten ontlenen voor een eventuele definitieve aanslag over 2027.

De voorlopige aanslag wijzigen als de situatie verandert

Wij roepen coalitie en oppositie op om gegevens goed te controleren. U kunt de situatie voor mensen met diabetes veranderen. Verdiep u in deze aanslag voor 1,2 miljoen mensen met diabetes. Geeft dit u nieuwe inzichten? Wijzig dan deze voorlopige aanslag.

De diabetesinspecteur

Diabetesvereniging Nederland

Te betalen in €	1.492
Te betalen in uren	434
Misgelopen inkomsten in €	1.728

Heffingsbeslag om te leven met diabetes

Box 1 Kosten in euro's

Eigen Risico (per jaar)	€ 380,00
Rijbewijs (voor 5 jaar en inclusief keuringen)	€ 319,55
Voeding (per jaar)	€ 433,32
Hulp- en geneesmiddelen (per jaar)	€ 77,98
Niet-vergoede zorg (per jaar)	€ 173,74
Lidmaatschap Diabetesvereniging Nederland (per jaar)	€ 57,60
Overige (per jaar)	€ 50,00

Box 2 Misgelopen baten

Minder werk en lager loon	
lager brutoloon	3,6%
minder per maand	-2,9 uur
	€ 1.728,00
Verminderde maatschappelijke deelname	38%

Box 3 Kosten in tijd

Tijd nodig voor diabetesmanagement (per dag)	66 min.
Tijd nodig voor diabetesmanagement (per jaar)	418 uur
Afspraken met zorgverleners (per jaar)	16 uur
Verminderde levensverwachting	
Diabetes type 1	13 jaar
Diabetes type 2	4 jaar

Nadere specificatie belastinggrondslagen leven met diabetes

Box 1 Kosten in euro's

Eigen risico (per jaar) € 380,00

Bijna alle mensen met diabetes hebben in januari hun eigen risico al volledig gebruikt. Dit komt door de kosten voor geneesmiddelen, hulpmiddelen en behandelingen. Deze kosten kun je niet vermijden. Als je diabetes hebt, heb je deze zorg nodig. Het zijn vaste en terugkerende uitgaven. Het 'rem-effect' van het eigen risico gaat daardoor verloren. Dit 'rem-effect' is bedoeld om mensen bewuster te laten kiezen voor zorg. Maar als het eigen risico al op is, speelt dit geen rol meer.

Rijbewijs (voor 5 jaar en inclusief keuringen) € 319,55

Voor het verlengen van het rijbewijs maken mensen met diabetes in Nederland veel extra kosten ten opzichte van iemand zonder diabetes. Mensen met diabetes krijgen hun rijbewijs maar voor 5 jaar in plaats van de standaard 10 jaar. Hierdoor betalen ze het dubbele. Voor keuringen, een nieuw rijbewijs, maar ook voor praktische zaken zoals een pasfoto. Daarnaast zijn er kosten voor gezondheidsverklaringen en keuringsartsen (omdat de eigen arts dit vaak niet wil doen). In het jaar waarin het rijbewijs verlengd moet worden en ook een oogkeuring nodig is, is iemand met diabetes zo'n € 319,55 kwijt.

Voeding (per jaar) € 433,32

Voeding heeft invloed op de glucosewaarden. Daarom investeren veel mensen met diabetes in voeding die helpt om deze waarden te managen. Het gaat naast algemene gezonde voeding, bijvoorbeeld om voeding die koolhydraatbeperkt en weinig bewerkt is, en aansluit bij adviezen van zorgverleners. Mensen die insuline gebruiken krijgen regelmatig te maken met hypo's (gevaarlijk lage glucosewaarde met acute fysieke reactie). De enige manier om deze op te lossen is door koolhydraten te eten, zoals druivensuiker. Sommige mensen met diabetes kunnen (mede) door het gebruik van aangepaste voeding het gebruik van medicatie verminderen, of zelfs helemaal afbouwen. Uit het panel van Diabetesvereniging Nederland blijkt dat mensen gemiddeld € 433,32 per jaar extra kwijt te zijn aan diabetesgerelateerde voeding.

Hulp- en geneesmiddelen (per jaar) € 77,98

Hulp- en geneesmiddelen worden beperkt vergoed volgens strikte criteria. Deze criteria zijn vaak strenger dan wat in de medische richtlijnen staat. Mensen met diabetes investeren in hun gezondheid en betalen daarom soms hulp- en geneesmiddelen uit eigen zak.

Enkele voorbeelden zijn:

• **Glucosesensor** (4 stuks, 8 weken) € 263,60¹

Een glucosesensor geeft inzicht in de glucosewaarden, de bloedwaarden die bij diabetes te hoog zijn. Tientallen factoren beïnvloeden deze glucosewaarden. Glucosesensoren helpen om bijvoorbeeld leefstijl en/of medicatie aan te passen.

• **Compatibele telefoon** (budget model) € 175,00

Niet iedere smartphone is compatibel met glucosesensoren en andere diabetestecnologie. Hierdoor moeten mensen met diabetes vaak een nieuwe smartphone kopen.

• **GLP-1 receptor agonist** € 1.920,00²

Deze medicijnen helpen glucosewaarden te verbeteren, gewicht te verliezen en complicaties zoals hart- en nierfalen te verminderen. Er gelden echter strikte criteria om voor deze medicijnen in aanmerking te komen. Daarom kopen veel mensen deze zelf. Soms gebeurt dat via illegale kanalen, met alle risico's van dien.

Uit het panel van Diabetesvereniging Nederland blijkt dat mensen gemiddeld € 77,98 per jaar extra kwijt te zijn aan niet-vergoede hulp- en geneesmiddelen.

Niet-vergoede zorg (per jaar) € 173,74

Mensen met diabetes hebben bovengemiddeld last van problemen aan mond, voeten of gewrichten. De kosten voor de zorg hiervoor betalen ze vaak zelf.

Mondproblemen

Diabetes zorgt voor slechtere mondgezondheid, en een slechte mondgezondheid zorgt voor een slechtere diabetesregulatie.^{3,4,5}

Voetproblemen

Mensen met diabetes lopen een groot risico op voetproblemen waarbij wondjes soms niet goed genezen. Dit kan leiden tot amputaties. Goede voetverzorging is dan ook essentieel⁶, maar wordt niet altijd vergoed.

Gewrichtsproblemen

Gewrichten zijn belangrijk om goed te kunnen bewegen. Dit heeft op zijn beurt weer een belangrijke invloed op de glucosewaarden. Slechte glucosewaarden verhogen de kans op gewrichtsproblemen wat weer kan leiden tot nog slechtere glucosewaarden^{7,8}. Uit het panel van Diabetesvereniging Nederland blijkt dat mensen gemiddeld € 173,74 per jaar extra kwijt te zijn aan niet-vergoede zorg.

Lidmaatschap Diabetesvereniging Nederland (per jaar) € 57,60

Sterke, onafhankelijke, belangenbehartiging is belangrijk voor mensen met diabetes. Zo wordt hun stem gehoord in contact met overheid, zorg en bedrijven. De kosten van het lidmaatschap van een patiëntenvereniging worden niet vergoed en komen dus boven op de andere kosten die iemand met diabetes maakt.

Overige (per jaar) € 50,00

Naast de al lange lijst met kosten kan de 'overige' categorie ook goed gevuld worden. Denk aan de reis- en parkeerkosten voor ziekenhuisbezoeken. Ook zijn er kosten voor verzekeringen, zoals een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor ZZP'ers en een overlijdensrisicoverzekering bij het afsluiten van een hypotheek. Deze kosten kunnen sterk uiteenlopen en hebben wij nu voor € 50,00 opgenomen.

Box 2 Misgelopen baten

Minder werk en lager loon

Mensen met diabetes type 2 werken minder dan hun gezonde broers en zussen. Het gaat gemiddeld om 2,9 uur per maand. Ook verdienen ze gemiddeld 3,6% bruto⁹ minder. Bij een modaal salaris komt dat neer op € 1.728,00 minder per jaar.

Verminderde maatschappelijke deelname

Veel leden van het panel van Diabetesvereniging Nederland geven aan dat zij minder kunnen meedoen dan zij zouden willen. Denk aan sporten, afspreken met familie en vrienden, mantelzorg of vrijwilligerswerk. De mensen die dit aangeven nemen gemiddeld 38% minder deel aan maatschappelijke activiteiten.

Box 3 Kosten in tijd

Tijd nodig voor diabetesmanagement (per jaar) 418 uur

Geschat wordt dat iemand met diabetes type 2, die geen insuline gebruikt, gemiddeld 66 minuten per dag bezig is met diabetes. Op jaarbasis is dat 418 uur. Bij een kind met diabetes type 1 (dat wel insuline gebruikt) loopt dat op tot 78 minuten per dag¹⁰. Daarnaast geeft diabetes een enorme mentale last. Mensen met diabetes geven aan gemiddeld 77 minuten per dag aan diabetes te denken¹¹.

Afspraken met zorgverleners (per jaar) 16 uur

Gemiddeld komt iemand met diabetes 4x per jaar op 'controle'. Hierbij zijn eventuele extra afspraken door complicaties niet meegenomen. Vaak vindt vóór elk consult een bezoek aan het lab voor bloedafname plaats. Iemand met diabetes gaat daardoor al snel 8x per jaar naar het ziekenhuis of kliniek. Met reistijd, wachttijd en afspraak zelf kost dit al snel 2 uur per keer. In totaal is dat zo'n 16 uur per jaar.

Verminderde levensverwachting (per jaar) 4 - 13 jaar

De levensverwachting voor mensen met diabetes is fors lager dan het gemiddelde. Voor diabetes type 1 is dat maar liefst 13 jaar minder. Voor diabetes type 2 is dat 4 jaar minder¹².

Hoe dit overzicht tot stand is gekomen (disclaimer)

Dit overzicht is tot stand gekomen met input vanuit onze achterban: mensen met diabetes. Op basis van hun ervaringen is geprobeerd een zo compleet mogelijk beeld te geven van 'de belasting van diabetes'. Waar mogelijk is gebruik gemaakt van wetenschappelijke bronnen en feitelijke prijzen. Als die er niet waren, is een voorzichtige schatting gemaakt met input van het panel van Diabetesvereniging Nederland.

In dit overzicht ligt de nadruk op kosten, tijd en deelname aan de maatschappij. Maar dit laat niet alles zien. De impact van diabetes gaat verder. Denk aan het verlies van vertrouwen in je lichaam, twijfels over het starten van een gezin, of het ontwikkelen van angst- of eetproblemen. Dat is moeilijk in cijfers uit te drukken.

Tot slot

Waar heel Nederland in de periode maart tot en met april bezig is met de inkomstenbelasting, creëert Diabetesvereniging Nederland met deze actie bewustzijn voor de extra belasting waar mensen met diabetes mee te maken krijgen.

We roepen de politiek daarom op om deze cijfers goed te bekijken en het beleid aan te passen om deze belasting te verminderen. U kunt het verschil maken voor mensen met diabetes.

Meer weten?

Neem contact op met:

Ties Obers

t.obers@dvn.nl
06 82 75 08 11

belangenbehartiging@dvn.nl
033 463 05 66

Over Diabetesvereniging Nederland

Diabetesvereniging Nederland is er voor de 1,2 miljoen mensen met diabetes. Wij zijn de grootste patiëntenvereniging in Nederland met 30.000 betalende leden. Wij kennen onze oorsprong in de Tweede Wereldoorlog toen door het verzet insuline werd gesmokkeld om mensen in leven te houden. Sindsdien, ruim 80 jaar lang, zetten wij ons in voor de gezondheid en kwaliteit van leven van mensen met diabetes.

Samen met onze leden en de 1,2 miljoen mensen in onze achterban maken we ons sterk voor passende vergoedingen, goede kwaliteit van de diabeteszorg - zoals snelle invoering van nieuwe medicijnen - en helpen we mensen met diabetes met individuele en collectieve informatie en adviezen. Met ons magazine Diabc inspireren we met herkenbare verhalen van andere mensen met diabetes, rake columns, tips en betrouwbaar nieuws over diabetes(onderzoek). Daarnaast organiseren we een groot aantal landelijke, regionale en plaatselijke activiteiten, zoals webinars, trainingen, SugarKidskampen, evenementen, e-learnings en nog veel meer.